

LA MISSIÓ DE LA UNIVERSITAT

Maria Josep Cuenca

La Universitat és, en essència, tradició i modernitat. Si la primera característica la fa, entre altres coses, dipòsit de coneixement i de mètodes d'estudi i anàlisi, la segona demana un posició capdavantera de la institució i els seus membres en l'adaptació als canvis científics, docents i de l'entorn. En aquest marc, no fa gaire que es parla de la tercera missió de la Universitat, concepte poc precís que engloba el que es coneix com a *transferència de coneixement*, entesa en sentit més o menys ampli. La tercera missió, per implicatura, fa emergir les de primera (la docència) i segona (la recerca). La diferència entre la primera i la segona missió és clara, però no ho és la de la tercera amb les altres dues. La tercera missió s'encobreix amb la docència en un punt gairebé sempre obviat: la principal transferència de coneixement que fa la Universitat és la formació de titulats superiors que hauran d'integrar-se en els estrats alts de l'activitat econòmica i social i que inclou també la formació de joves investigadors, que han de representar el relleu en la plantilla docent i investigadora de les universitats.

Tanmateix, la tercera missió sol entendre's com una extensió de la recerca i sembla ocupar les dues darreres lletres del trinomi «R+D+I» (recerca, desenvolupament i innovació) i, segons com es mire, inclou la divulgació científica. La transferència s'associa amb la «necessària» vinculació de la Universitat a la societat –presuposant, doncs, que formar titulats superiors no vincula (prou) la Universitat a la societat–, al progrés social i econòmic.

I precisament el darrer punt s'emfasitza avui dia i així es pot llegir i sentir sovint que la Universitat té l'obligació de retre comptes pels diners que rep (en anglès *accountability*) i de donar solucions a l'empresa. Aquest és un pressupòsit fal·laç i de conseqüències imprevisibles. La Universitat té l'obligació o, millor, la missió de formar titulats superiors en un entorn en què docència i investigació s'interrelacionen, ja que una docència que no es fonamenta en una recerca científica en poc es diferencia de l'ensenyament secundari i, per tant, a compleix uns objectius importants però diferents dels que han de guiar l'activitat universitària general. La Universitat, a més, pot aportar coneixements de ciència bàsica i aplicada que puguin contribuir al progrés socioeconòmic. Això no implica que *haja* de fer-ho en tots els casos i encara menys que hagen de ser els professors-investigadors els que assumeixen el protagonisme en tot el procés. És difícil que una única persona pugui ser amb èxit professor-investigador, inventor, empresari, gestor i divulgador o, si més no, de manera simultània. El sistema ha d'articular els mitjans perquè totes aquestes tasques es desenvolupen de manera eficaç i eficient, però pretendre convertir la potencialitat i la intenció en obligació pot acabar afeblint l'essència de la Universitat, fent-la dimitir de la seua autèntica missió. ☺

«LA TRANSFERÈNCIA
DE CONEIXEMENT S'ASSOCIA
AMB LA “NECESSÀRIA”
VINCULACIÓ DE
LA UNIVERSITAT
A LA SOCIETAT, AL PROGRÉS
SOCIAL I ECONÒMIC»

Maria Josep Cuenca. Vicerectora d'Investigació i Política Científica, Universitat de València.